

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

39 [i. e. 29]. De fideiussoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

- 1 **O**bligatio fideiussoris (est quæ de alterius obligatione interposita propriæ fidei & obligationis cautione securitatem præstat) accessoria est alteri obligationi; saltem naturali; adeo ut hoc casu fideiussor etiam ciuilitè compelli possit: V. C. proferuo, vel minore fideiubens: si autem is cuius promissionem fideiussor accedit, nec naturaliter, nec ciuilitè obligetur, nulla etiam in fideiussore oriri potest obligatio.
- 2 Qui pro Religioso fide iubet, censetur ad idè obligare, quod Prælatus & Capitulum rem ratam habebunt.
- 3 Fideiussor intentius obligari potest, quam principalis; ut videlicet ciuilitè magis obligetur, non tamen obligari potest extensius, ita ut ad plus obligetur.
- 4 Fideiussores alii in iudicio suscipiuntur, (sunt tales, qui se obligant, quod rei seu criminis, seu debiti sustentur in iudicio seu criminali seu ciuili, & iuxta quod iudicatum fuerit, solutum iri) alii extrajudicium. Deinde alii simpliciter dicti fideiussores sunt (interponentes scilicet fidem suam in id, quod principalis debet) alii indemnitate, qui non obligant se simpliciter; sed quantum minus creditor a debitore suo consequetur. Atque hi ante conueniri non possunt, quam facta discussione principalis debitoris. Fideiussores autem simpliciter dicti, conueniri quidem possunt, sed opponere eis licet exceptionem ordinis, ut videlicet prius discussio fiat bonorum debitoris principalis, si præsens sit, in eius

verò defectum, se postea soluere paratos esse. Excipere, nisi notorium sit, principalem debitorem soluendo non esse, quia frustra fieret discussio, item si debitor, quia nimis potens conueniri non potest; item si nemo sit, qui emat excussa bona, quo casu creditor diu expectare non cogitur.

Ordinarie quicumque principaliter obligari, idem 5 etiam fideiussor esse potest. Excipere, mulierem, quae si fideiusserit, opponere potest exceptionem S. C. Velleiani, quo minus soluere cogatur, etiam in conscientiae foro, quippe quod ob sexus fragilitatem boni publici causa introductum est. Quod si per errorem mulier soluerit, retinere quidem potest creditor, sed mulier potest rursum repetere, cum exceptio illa fauorabilis sit. NB. Id locum non habere in exceptione odiosa, v. c. in S. C. Macedoniano.

NB. Quod si Mulier precium pro fideiussione accepit, aut publico instrumento coram testibus permiserit se fideiussuram, obligatur sublato omni S. C. Velleiano. Ratio, quia tunc non ex leuitate aut naturali fragilitate, sed pro praemio consequendo intercessisse creditur.

Consuetudo obtinet, vt mulier S. C. Velleiano 6 renunciare queat, modò à Notario sufficienter instructa sit. Quanquam de hoc spectato iure communi dubitari potest, si iuramentum non intercedat: quia eadem facilitate, qua ad fideiubendum, etiam ad renunciandum Velleiano adduci possit.

Clericus in damnum proprium fideiubere potest, 7. ita enim consuetudo obtinet. Quamquã etiam tunc ex fideiussione non tenetur, nisi quatenus commodè soluere potest, ita vt non egeat. Sed Clericus non potest fideiubere in prauiudicium Ecclesiae suae, multo

multò minus religiosus. Prælatus tamen in remōdica.

- 8 Si plures fideiussores sunt omnes ad soluendum idonei, non nisi secundum portionem obligantur, quod si vnus soluat, potest cogere creditorem, vocationem sibi contra reliquos fideiussores cedat, per quam eos compellat, vt singuli solutionis portionem refundant.

NB. Fideiussor etiam ante sent. in conscientia tenetur soluere debitum in defectum principalis, idque ex obligatione iuris naturalis propter promissionem.

- 9 Certi casus sunt, quibus fideiussor obligatione liberatur. 1. Si ita conuentum fuit, vt elapso tempore, vel cum fideiussor id peteret, fideiussione liberaretur. 2. Si debitor principalis bona sua dilapidare incipiat, vt periculum fideiussori imminet. 3. Si fideiussor longo tempore in obligatione manserit, quod Iudicis arbitrio ex circumstantiis aestimandum est. 4. Si fideiussor ad soluendum condemnatus sit, statim antequam soluat, agere potest aduersus debitorem principalem, vt ipsum liberet, & indemnitas feruet;

C A P. XXX.

De Pignore & hypotheca.

- 1 **N**omen pignus (quod est res alteri obligata in securitatem debiti : vt si aliter satisfactum non fuerit, inde satisfieri possit) ferè rebus mobilibus hypotheca immobilibus tribuitur.
- 2 Hypotheca seu pignus diuiditur in Prætoriam, (quod subdiuiditur in Iudiciale, sic dictum, quia in executionem sententiæ iudicis auctoritate constituitur)